

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

1.Mf.31.077/2021/4.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Prokopovitsch Ügyvédi Iroda (felperesi képv. címe, ügyintéző: dr. Prokopovitsch László ügyvéd) által képviselt Felperes1 (lakcím: felperes címe, lev. cím: felperesi képv. címe,) felperesnek a Kománovics Ügyvédi Iroda (Cím7, ügyintéző: dr. Kománovics Ibolya ügyvéd) által képviselt Alperes1 (Cím1) alperes ellen a Fővárosi Törvényszék 22.M.70.117/2020/28. számú ítélete ellen a felperes által 29. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

k ö z b e n s ő í t é

l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és megállapítja, hogy az alperes teljes kártérítési felelősséggel tartozik a felperes 2015. június 7-én bekövetkezett munkahelyi balesetéért.

A kár összegének megállapítása végett a másodfokú bíróság az ügy iratait visszaküldi az elsőfokú bíróságnak.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás

[1] A felperes 2013. május 2-től 2016. szeptemberéig állt az alperes alkalmazásában határozatlan idejű munkaviszonyban gondnok, karbantartó munkakörben. A felperes munkaszerződése szerint a munkaideje heti 40 munkaóra volt, a munkahét 5 napos, hétfőtől-péntekig terjedt, a munkaidő kezdete 7 és 9 óra között, munkaidő befejezése 15 és 18 óra között terjedő időben volt meghatározva. A felperesnek az alperes négy telephelyén kellett gondnok, karbantartói feladatokat ellátnia, a munkaköri feladatai jelentős részét azonban a cím1. utcai telephelyen látta el, ami 2014. decemberétől építési terület volt. A felperesnek a gondnoki munkaköri feladatai közé tartozott az építési területen dolgozó munkavállalók felügyelete is. A munkáltató részéről elvárás volt, hogy ha építési munkálatok folynak a területen, akár hétvégén is végezzen a felperes ellenőrzést.

[2] A felperes 2015. június 7-én, vasárnap munkát végzett a cím1. utcai telephelyen, a külsős vállalkozó építési munkáját felügyelte. A felperes aznap balesetet szenvedett a késő esti órákban. A baleset úgy következett be, hogy a felperes a felbontott útburkolat törmelékében megbotlott és a bal karját megütötte, bal könyöke és csuklója több helyen szilánkosra tört. A balesetnek tanúja nem volt. A balesetet követően a felperes bement az őrbódéba a vagyonörhöz és ott leült. A felperes karja vérzett és be volt kötve papírzsebkendővel. A vagyonör látta a felperes sérülését, zavartnak találta a felperest, ezért megkérdezte, hogy jól van-e, hívjon-e mentőt. A felperes nem kérte, hogy hívjanak mentőt, ezt követően az őrbódében maradtak és egy ideig beszélgettek, majd a biztonsági őr azt észlelte, hogy a felperes egyre rosszabb, zavart állapotban van, ezért 23 óra 32 perckor mentőt hívott, a mentő 23 óra 47 perckor érkezett a telephelyre.

[3] Az OMSZ mentési dokumentációs lapja tartalmazta, hogy „Kérk. a beteg ülve fogad. Elmond. szerint kb. egy órája elesett, bal csuklóját ütötte meg, bal könyéken egy 3 cm-es felületi sérülés látható, karmozgatás beszűkült, meleg tapintású. Szállítás alatt Nitralgint kap. Paraméter rendben. Eszméletvesztés bizonytalan.” A felperest a mentők 00 óra 30 perckor adták át a kórháznak, mely által kiállított zárójelentés rögzíti, hogy „ma éjszaka munkahelyén elesett, bal alkarja sérült”. A felperes 2015. július 15-től 2016. szeptember 8-ig táppénzes állományban volt. A balesetről az alperes külső munkavédelmi szaktanácsadója a balesetet követő két héttel egy sima A/4-es fehér lapra vett fel jegyzőkönyvet, munkabaleseti naplóban a baleset nem került rögzítésre. Az alperes formanyomtatványt a balesetről azért nem töltött ki, mert az alperesi ügyvezető annak munkabaleseti jellegét nem ismerte el.

Kereset és ellenkérelem

[4] A felperes keresetében 2015. július 15. és 2016. szeptember 18. közötti időre 1.925.000.- forint elmaradt jövedelem címén járó kártérítés, 500.000.- forint vagyoni kár, 3.000.000.-

forint nem vagyoni kártérítés, továbbá 200.000.- forint élelem feljavítási- és gyógyszerköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Hivatkozásképpen előadta, hogy a baleset 2015. június 7-én 15 óra 45 perc körül történt, amikor a felperes bejárta az ingatlan területét, ellenőrizte, hogy megfelelő állapotban van-e az a hétfői munkavégzéshez. A balesete után még közvetlenül nem került kihívásra a mentőszolgálat, a duzzadás és az erős fájdalom csak később jelentkezett. A munkaviszonnyal összefüggésben egészségsérrelme keletkezett, a balesetben szerzett sérülésből eredően 5%-os munkaképesség csökkenést szenvedett. A felperes a balesetét jelezte a közvetlen felettesének, Tanú5nak. A felperes a kórházi kezelést követően visszament dolgozni, nem volt tisztában a helyzet súlyosságával. Kifogásolta, hogy az alperes a balesetet nem vizsgálta ki a munkavédelemről szóló 1992. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 64. § (4) bekezdésének előírása ellenére.

[5] Az alperes érdemi ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását. Hivatkozásképpen előadta, hogy a perbeli baleset nem minősül munkahelyi balesetnek, figyelemmel arra, hogy az vasárnap történt, amikor a felperes nem volt köteles munkát végezni. Hivatkozott a felperes munkaszerződésében foglaltakra és arra, hogy a perbeli vasárnapi napra az alperes a felperes részére munkavégzést nem rendelt el, a felperesnek a munkahelyén való megjelenését és munkavégzését az alperes érdekében felmerült ok nem indokolta. Önmagában az, hogy volt egy általános belépési lehetősége a felperesnek a telephelyre, nem jelenti azt, hogy vasárnapi munkavégzési kötelezettsége állt volna fenn. A perbeli napon belső építési munkálatok zajlottak, a felperesnek nem volt sitt eltakarítási kötelezettsége, mert azt a vállalkozó végezte, és az időjárási viszonyok miatti munkahely tisztántartása sem indokolta a felperes munkavégzését. Állította azt is, hogy az építési területen a felperesnek semmilyen feladata nem volt, ilyen utasítást nem kapott. Kifogásolta, hogy a felperes nem értesítette a balesetről az ügyvezetőt, holott ez az Mvt. 87. § (3) bekezdése alapján kötelezettsége lett volna. A baleset nem a felperes által megjelölt időpontban történt, azt a felperes nem tudta bizonyítani. Előadta azt is, hogy az alperesi munkáltatónak nem róható fel, hogy a felperes elesett egy rossz lépés következtében, figyelemmel arra is, hogy a felperes feladata volt az udvar rendben tartása. Nem várható el, hogy az alperes olyan intézkedést tegyen, amivel a baleset megelőzhető lett volna.

Az elsőfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[6] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban hozott ítéletével a keresetet elutasította. A határozat indokolása szerint a másodfokú bíróság a hatályon kívül helyezést elrendelő másodfokú ügyszám1 számú végzésében rögzítette, hogy bizonyított, hogy a felperes gondnoki munkaköri feladatai közé tartozott az építési területen dolgozó munkavállalók felügyelete is, és a tanúvallomások is alátámasztották, hogy a munkáltató részéről elvárás volt, hogy ha építési munkálatok folytak a területen, akkor – akár hétvégén is – végezzen ellenőrzést a felperes. A megismételt elsőfokú eljárásban lefolytatott bizonyítás alapján megállapítható volt, hogy 2015. június 7. napján 7 óra és 15 óra 20 perc közötti időben egy külső vállalkozó munkavállalói munkát végeztek az alperes cím1. utcai telephelyén. Ebből következően nem volt jogszerűtlen a felperesnek a telephelyen való tartózkodása a

munkaszüneti nap ellenére sem, mivel aznap építési munkálatok folytak, melyek 15 óra 20 perckor fejeződtek be, és e munkálatokhoz kapcsolódóan a felperesnek ellenőrzési tevékenységet kellett végeznie. A felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a balesete a munkaviszonyával összefüggésben következett be. Ennek keretében a felperesnek azt kellett bizonyítania, hogy a sérülése az általa állított időpontban, azaz röviddel az építési munkálatokat végző személyek távozását követően, 15 óra 40 perc körül, az ellenőrzési tevékenységének teljesítése során következett be. A felperesnek azt is bizonyítani kellett, hogy az Országos Mentőszolgálat balesettel kapcsolatos mentési dokumentációjában és a Magyar Honvédség Egészségügyi Központjának zárójelentésében foglaltakkal, mint okiratokban foglaltakkal ellentétben, a baleset nem az éjszakai órákban, hanem az állítása szerinti időben, 15 óra 40 perc körül következett be a feladatai közé tartozó ellenőrzési kötelezettség teljesítése közben.

[7] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban ismételten meghallgatta Tanú4.t, aki úgy nyilatkozott, hogy a felperes 3, vagy 4, vagy 5 óra körül jelent meg nála az őrbódében. Amikor az alperesi jogi képviselő szembesítette a korábbi tárgyaláson tett tanúvallomásának tartalmával, a tanú úgy nyilatkozott, hogy az első tanúvallomásában foglaltakat tartja fenn, amely szerint késő délután jelent meg nála a felperes. A tanú akkor elmondta, hogy „a baleset napján a felperes, amikor bejött hozzám az őrbódéba, akkor leült, ücsörgött egy darabig, néztük a tévét és nem nagyon szólt semmit se. Láttam, hogy egyre rosszabb színben van, egyre sápadtabb és akkor hívtam a mentőt, tehát valamennyi idő eltelt az után, hogy belépett az őrbódéba, amíg én ki nem hívtam a mentőket”. Az elsőfokú bíróság szerint Tanú4. tanúvallomása önellentmondó nyilatkozatai alapján nem volt alkalmas arra, hogy a felperesnek a perbeli baleset időpontjára vonatkozó tényállítását kétséget kizáróan igazolja. A felperes alaptalanul hivatkozott az ügyvezetői nyilatkozatra oly módon, mint ami alátámasztja, hogy a perbeli baleset 16 órakor következett be. Az elsőfokú bíróság egyetértett az alperes azon álláspontjával, hogy a jegyzőkönyv a felperes vallomását tartalmazza a balesetet követő két hónap elteltével, miután az 2015. július 30. napján került felvételre. Ebből következően nem vonható le a nyilatkozat tartalmából olyan következtetés, hogy az alperes ügyvezetője megállapította volna abban a perbeli baleset bekövetkezésének időpontját 16 órában.

[8] Az elsőfokú bíróság a beszerzett igazságügyi szakértői vélemény alapján megállapította, hogy a baleset nem a felperes által megjelölt időpontban történt, hanem annál jóval később, 22 óra 45 perc körül. A rendelkezésre álló dokumentumok alapján a sérülés bekövetkeztének lehetséges más időpontjára a szakértő nem tudott nyilatkozni. Az igazságügyi szakértői vélemény felperes által indítványozott kiegészítése alapján megállapítható volt, hogy a baleset időpontjára vonatkozó megállapítás az orvosi és egészségügyi dokumentációban szerepel, amely a sérült felperes közlésén alapul. Egyéb körülmény vagy adat, amelyből az időpontot felelősséggel meg lehetett volna határozni, nem volt megállapítható. A szakértői vélemény alapján nem volt megállapítható az sem megfelelő bizonyossággal, hogy a felperes a 2015. június 8-i laborvizsgálati értékei alapján kivérzettnek lenne tekinthető. A normálistól kis mértékű eltérés nem jelent feltétlenül kivérzett állapotot, ugyanis lehet, hogy a betegnél valamilyen okból kifolyólag a balesetet megelőzően is alacsonyabbak voltak a hemoglobin és hematokrit értékek. A felperes esetében mérsékelt fokú vérszegénység állapítható meg a két

laboratóriumi érték alapján, mely adatok alapján azonban nem tekinthető kivérzettnek a felperes. Az elsőfokú bíróság a szakértői véleményt és annak kiegészítését aggálytalannak fogadta el és ítélezése alapjául felhasználta. A felperesnek a szakértői véleménnyel szemben előterjesztett kifogásai megalapozatlanok. Orvosi szakkérdés annak megítélése, hogy a szakértő tud-e nyilatkozni a baleset bekövetkezésének időpontjára nézve. A felperes pedig azon nyilatkozatát, hogy a szakértőnek össze kellett volna hasonlítani a baleset utáni és a baleset előtti laborértéket, a Pp. 141. § (6) bekezdése szerint késedelmesen terjesztette elő. A korábbi laborértékre vonatkozó adatok egyébiránt nem is álltak rendelkezésre a peres eljárásban.

[9] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság nem találta megállapíthatónak, hogy a felperes a perbeli balesetet a felperes által állított időpontban, azaz 15 óra 40 perc körül szenvedte el, és a szakértői vélemény alapján a perbeli baleset időpontjaként a 22 óra 45 perctet fogadta el. A perben nem merült fel adat arra nézve, hogy ilyen időpontban a felperes az alperes részére bármilyen munkát végzett volna, ezt a felperes sem állította. Megjegyezte az elsőfokú bíróság, hogy életszerűtlen az az állítás, hogy 15 óra 40 perckor bekövetkezett vérzéssel és csonttöréssel járó baleset elszenvedését követően több órányi beszélgetést követően első ízben 23 óra 32 perckor került sor a mentőszolgálat értesítésére. Okirati bizonyítást áll rendelkezésre a perbeli baleset időpontjára vonatkozóan, mellyel ellentétes álláspontját a felperes a bizonyítási eljárás során bizonyítani nem tudta. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes perbeli balesetét nem munkaidőben, és nem is az alperes részére teljesített munkavégzése során szenvedte el. Ebből következően nem állapítható meg a perbeli balesetnek a felperes munkaviszonyával való összefüggése.

Fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[10] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a keresetnek való helytadást, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára. Hivatkozásképpen előadta, hogy az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a perbeli baleset 15 óra 40 perc körül történt bekövetkezte és így a kár munkaviszonnyal való összefüggése nem állapítható meg. Állította, hogy a szakértői vélemény kiegészítése aggályos, a helyességéhez nyomatékos kétség fér. Tekintettel arra, hogy a teljes orvosi dokumentáció rendelkezésre áll a sérülés bekövetkeztének megállapításához, egy orvosnak meg kell tudnia állapítania a sérülés bekövetkeztének legalább a hozzávetőleges időpontját. Erre jelen esetben nem került sor, a szakértő egyszerűen azt állította, hogy az egészségügyi dokumentáció alapján nem állapítható meg a sérülés keletkezésének ideje, azonban ennek sem okát, sem indokát nem adta. Megítélése szerint az egészségügyi dokumentáció alapján ugyan nem teljes bizonyossággal, de magas valószínűséggel meg lehet állapítani, hogy mely időpontra tehető a baleset bekövetkezése, különös figyelemmel az egészségügyi dokumentációban rögzített státuszra és anamnézisre. Az orvos szakmai ismeretek alapján a megjelölt szimptomáknak az általános orvosi gyakorlat szerint bekövetkezett megjelenési idejére egy hasonló sérüléssel járó baleset

után megállapítható a baleset időpontja. Erre tekintettel a felperes indítványozta az Orvosszakértői Intézet kirendelését, mely bizonyítási indítványnak az elsőfokú bíróság nem tett eleget.

[11] Nem helytálló az a szakértői megállapítás sem, hogy a kivérzettség nem állapítható meg biztosan a felperesnél. Ha a szakértőnek arra irányuló feltételezése volt, hogy a felperesnél már a balesetet megelőzően is alacsonyabbak voltak ezek az értékek, akkor az ő feladata lett volna az értékek összehasonlítása, a felperesre vonatkozó korábbi értékek betegútból történő beszerzése és az adatok összehasonlítása. Mindezek alapján szükséges a szakértő által említettek szerint a 2015. június 8. napján leletezett laborvizsgálati értékek összehasonlítása a felperes korábbi értékeivel. Az orvosi dokumentációból egyértelműen megállapítható, hogy a felperesnek a hematológiai vizsgálat alapján alacsony volt mind a hemoglobin, mind a hemotokrit, mind pedig a vörösvértest szintje. Ezekből minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy a felperes a vizsgálat idején a baleset következtében ki volt vérezve. Klinikai kémiai vizsgálat alapján az is megállapítható, hogy a felperes glukóz szintje magasabb volt a normális értéknél. Az erősen megemelkedett vércukorszint alapján is következtetni lehet a baleset bekövetkezésének időpontjára, ugyanis ez is a baleset következtében a felperes szervezetében megindult reakciónak (cannon-féle vészreakció) a része. A szakértői vélemény hiányosságai folytán az elsőfokú ítélet megalapozatlan és jogszabálysértő. Kifogásolta, hogy többször megalapozottan indítványozta az orvosszakértői intézet szakértőként történő kirendelését, de az elsőfokú bíróság ennek nem tett eleget, ezért jogszabály sértően járt el.

[12] Ugyancsak helytelen megállapításokat tartalmaz az elsőfokú ítélet az ügyvezetői nyilatkozat tekintetében. A 2020. március 27. napján előterjesztett 23. számú nyilatkozat mellékleteként csatolt ügyvezetői nyilatkozat tartalma a per tárgyát képező baleset bekövetkeztének időpontjára vonatkozó alperesi elismerésnek minősül. Abban az alperes ügyvezetője csupán a munkabaleseti jelleget vitatta, de maga az ügyvezető írja le, hogy a baleset 16 órakor következett be. Az a körülmény, hogy a hivatkozott nyilatkozat a felperes elmondása alapján lett kitöltve, nem releváns, miután a nyilatkozatot az alperesi ügyvezető töltötte ki és írta alá. Ezért az az alperes képviselőjére jogosulttól származó elismerő nyilatkozatnak minősül.

[13] Az elsőfokú bíróság továbbá helytelenül értékelte Tanú4. tanúvallomásában tett nyilatkozatait önellentmondónak. A baleset időpontjára vonatkozóan Tanú4. mindkét alkalommal egybehangzóan állította, hogy a felperes délután jelent meg az örbödében, amikor még világos volt. A korábbi nyilatkozatában késő délutánt jelölt meg, míg a későbbi tanúmeghallgatásában 3, 4 vagy 5 órát azzal, hogy még világos volt. Ezek nem mondanak ellent. A tanú vallomása azt támasztja alá, hogy a baleset délután következett be és igazolja a felperes azon állítását, hogy 16 óra körüli időpontban következett be a baleset.

[14] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult annak helyes ténybeli és jogi indokai alapján. Hivatkozott arra, hogy mivel az Országos Mentőszolgálat által kiadott okirat szerint 23 óra 32 perckor érkezett a hívás, a beteg elmondása szerint egy órája esett el, a Honvéd Kórház zárójelentésében is a felperes nyilatkozata szerint az került rögzítésre, hogy a sérült éjszaka esett el, így a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a baleset napján készült okiratokkal szemben bizonyítsa azon állítását, mely szerint a balesete kora délután 15 óra 40 perc körül következett be. A kirendelt szakértő az egészségügyi dokumentáció alapján jutott arra a következtetésre, hogy a rendelkezésre álló dokumentumok alapján nem lehet más időpontot meghatározni a baleset időpontjaként, mint amelyet az egészségügyi dokumentumok tartalmaznak. A kiegészítő szakértői véleményben a szakértő rögzítette, hogy a baleset időpontja az orvosi dokumentumokban rögzített 22 óra 45 perc körüli időpont, amely a sérült felperes közlésén alapul. A felperes laborleleteinek megítélése is teljes mértékben orvosi szakkérdés. A felperes a hosszas bizonyítási eljárás során nem tette peranyaggá a baleset előtti laborvizsgálati eredményeit, amely adat közreadása az ő érdeke lett volna, különösen ha az normál értéket mutat. E körben az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott a Pp. 141. § (6) bekezdésében foglalt kötelezettség elmulasztására. Nem merült fel tényállítás arra vonatkozóan, hogy a felperes 22 óra 45 perc körüli időpontban az alperes részére bármilyen munkát végzett volna. Mindezek alapján helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes perbeli balesetét nem munkaidőben és nem is az alperes részére teljesített munkavégzése során szenvedte el.

[15] Azt is helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az az adat, amely a baleset időpontját rögzíti a jegyzőkönyvben, nem az ügyvezető nyilatkozata, hanem a felperes elmondása alapján került rögzítésre. A felperes a korábbi másodfokú bíróság megállapításai folytán jogszerűen tartózkodott a területen, mert oda korlátlan bejárása volt, azt azonban nem tudta bizonyítani, hogy a külső vállalkozó munkavállalói munkavégzésének befejezése után rövid idővel következett be a balesete és azt sem, hogy a baleset a munkavégzéssel összefüggésben következett be.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[16] A fellebbezés – az alábbiak szerint – alapos.

[17] A másodfokú bíróság a tényállást az alábbiakkal egészítette ki: a felperes munkaszerződése szerint a munkahét 5 napos (hétfőtől-péntekig). A hetente „legalább” teljesítendő munkaidő 40 óra. A munkaidő kezdetét és befejezését a munkavállaló az erre a célra rendszeresített nyilvántartó lapon önállóan rögzíti. A munkavállaló rugalmas

munkarendben dolgozik. A munkaidő kezdete 7-9, a munkaidő befejezése 15-18. Az ebéridő nem része a munkaidőnek. A havi tényleges munkaidő +/- 10 órával térhet el a munkaidőalaptól, amelyet a következő hó munkaidőmérlegénél figyelembe kell venni. Az alperesi ügyvezető 2013. október 1-jén olyan rendelkező nyilatkozatot tett, mely szerint a felperes az alperes cím 1. utca 3. szám alatti telephelyén, mely építési területnek minősült, térbeli és időbeli korlátozás nélkül tartózkodhat és a cég érdekében munkát végezhet. Egyéb személyek csak a felperes, illetve a rendelkező nyilatkozatban felsorolt vezetők kíséretében tartózkodhatnak a telephelyen regisztrálási kötelezettség mellett, melyet a biztonsági szolgálatnál érvényes személyi okmány azonosító leadásával érkezéskor kell megtenni. A felperes gondnoki, karbantartói feladatkörébe tartozott az, hogy az építkezés alatt felügyeleti jogkörrel is bírt, a munkaterület, illetve a teljes telekterület tisztán, rendezett körülmények közötti tartását az ő utasításának megfelelően kellett biztosítani, azért a felperes felelősséggel tartozott (1/F/2. számú melléklet). Emellett a felperes a biztonsági őrt is ellenőrizte és utasította. A felperes jellemzően minden nap dolgozott, általában korán, reggel fél 7 körül érkezett és amikor az utolsó munkás elment, az után távozott, 6-7 óra körül. A felperes a munkabalesetet követően 2015. június 8-tól 12-ig kórházi ellátásban részesült, erre az időre szabadságot adott ki neki az alperes, majd 2015. június 15-én munkavégzésre megjelent és június 30-áig dolgozott. Ezt követően a foglalkozás-egészségügyi orvos megállapította egészségügyi alkalmatlanságát, melyre tekintettel az alperes felmondással megszüntette a munkaviszonyát.

[18] Az elsőfokú bíróság helytállóan tájékoztatta a peres feleket a bizonyítási kötelezettségről és teherrel a tekintetben, hogy a felperesnek kell bizonyítania, hogy balesete a munkaviszonnyal összefüggésben következett be. Ez megfelel az Mt. 166. § (1) bekezdésének, mely szerint a munkáltató köteles megtéríteni a munkavállalónak a munkaviszonnyal összefüggésben okozott kárt, valamint a munkáltatónak a munkavállalója egészségi állapotában bekövetkezett károkért fennálló felelőssége egyes kérdéseiről szóló 1/2018. (VI. 28.) KMK vélemény I/1. pontjában foglaltaknak. E szerint a munkáltató kártérítési felelőssége a munkavállalója egészségkárosodása miatt keletkezett kárért akkor áll fenn, ha az a munkaviszonnyal összefügg. A munkavállaló bizonyítja a munkaviszony fennállását, a kárát, továbbá a kárnak a munkaviszonnyal való okozati összefüggését. A munkaviszonnyal összefüggés akkor állapítható meg, ha a felek között munkaviszony áll, vagy állt fenn és a munkavállalót ért kár valamilyen formában összefüggésben áll e jogviszonnyal. A KMK vélemény szerint a „munkaviszonnyal összefüggés” a felek között fennálló vagy fennállt munkaviszony, és a kárnak e jogviszonnyal való összefüggése a munkaviszonyból folyó valamely tevékenység (magatartás, mulasztás) és a károsodás közötti kapcsolat alapján állapítható meg. A munkaviszonnyal összefüggés különösen az alábbi esetekben állhat fenn: a munkaszerződésben meghatározott feladatok ellátása, a munkáltató utasításának teljesítése, ideértve a munkavégzéshez szükséges előkészületeket; a munkavégzéstől elválaszthatatlan tevékenység; a személyes szükségletek kielégítése; a helyzetváltoztatás, közlekedés a munkahelyen. A bírói gyakorlat az új Mt. hatálya alatt is alkalmazandónak találta az MK. 29. számú állásfoglalásnak a munkaviszonnyal összefüggésben feltételről kialakított részét, mely szerint a felek között munkaviszonynak kell fennállnia, és a munkavállalót ért kárnak valamilyen formában összefüggésben kell állnia a jogviszonnyal. A munkaviszonyból folyó tevékenység és a károsodás között tehát összefüggésnek, kapcsolatnak kell lennie. Ez az összefüggés fennáll a munkavégzéshez szükséges előkészítő tevékenységgel, a munkavégzéstől el nem választható személyi szükségletekkel, valamint a munka befejezésével együtt járó teendők végzése során

keletkezett károsodások esetén is.

[19] Az eljárásban a meghallgatott tanúvallomások, így Tanú3, Tanú4, Tanú2, de még Tanú5 tanúvallomása is azt támasztották alá, hogy a felperes munkaköri feladatai közé tartozott, hogy ellenőrizze az építési munkálatokat és a munkásokat, valamint a biztonsági őrköt, a telephelyet. A felperesnek ennek érdekében külön munkáltatói utasítás nélkül is szabad bejárása volt a telephelyre. A tanúk a felperes munkaidejéről is azt állították, hogy korántsem felelt meg az alperes által hivatkozott munkaszerződésnek és a munkajogi előírásoknak, a felperes általában korán reggel fél 7 körül érkezett és amikor az utolsó munkás elment, az után távozott, 6-7 óra körül. A felperes átlag 12 órát dolgozott, rendszeres volt a felperes hétvégi munkavégzése is. Vasárnap is jött a felperes, mert feladata volt, hogy hétfőre, mire a munkavégzés megkezdődik, a terület rendben legyen. A felperes távozása általában az esti órákban történt és az változatos volt, ahhoz igazodott, hogy a munkáját mikor tudta befejezni. A tanúk alátámasztották, hogy az építkezésen jelen lévő munkások szemetet hagytak maguk után és azt a felperes rendszeresen eltakarította, illetve eltakaríttatta. Tanú5 tanúvallomásában elmondta, hogy munkaidő nyilvántartást nem vezetett, és hogy a felperes a hétvégi munkavégzés során is egyedül végzett munkát. Tanú6 a külső vállalkozó cég vezetője is megerősítette tanúvallomásában, hogy a felperes engedte be hétvégén a munkásokat.

[20] A felperesnek így a munkaköri feladataiba tartozott az épületek környezetének a karbantartása, az építkezés felügyelete, a szemet eltakarításának biztosítása, melyre Tanú5 hétvégén is megkérte a felperest. Összességében azt lehetett megállapítani, hogy a felperes szabadon bejöhetett a cím1. utcai telephelyre külön munkáltatói utasítás nélkül, munkaidejét lényegében maga osztotta be, az jelentős mértékben meghaladta a munkaszerződésben rögzített heti 40 órás munkaidőt, az alperes a munkaidőt nem ellenőrizte, de a felperes munkavégzését sem felügyelte, a felperes teljesen önállóan dolgozott.

[21] A bizonyítási eljárás adatai szerint a felperes 2015. június 7-én is munkát végzett az alperes érdekében, ekkor ugyanis az alperes által megbízott külső vállalkozó építési tevékenységet végzett a telephelyen, melynek felügyelete a felperes munkaköri feladatai közé tartozott. Tanú5 2014. augusztus 27-i levele igazolja, hogy a vállalkozó munkavállalói csak a felperes, kíséretében tartózkodhattak a telephelyen, figyelemmel arra is, hogy más, a rendelkező nyilatkozat szerint ellenőrzésre jogosult vezető nem volt jelen. Erre tekintettel az alperes alappal nem hivatkozhat arra, hogy vasárnapra a felperesnek nem volt konkrét utasítása munkavégzésre. A külső vállalkozó munkavállalói 7 órától 15 óra 20 percig dolgoztak. A felperesnek ugyancsak munkaköri feladata volt a munkaterület, illetve a teljes telekterület tisztán tartásának, rendezettségének biztosítása, melyet a felperes önállóan, külön utasítás nélkül végzett.

[22] Mindezen tényadatok alapján helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes a baleset napján az alperes telephelyén munkát végzett. Ezt követően vizsgálni volt szükséges a baleset bekövetkezésének hozzávetőleges idejét, ezzel összefüggésben azt, hogy a felperest az orvosi dokumentációval ellentétben nem éjjel, hanem állítása szerint nappal, a munkavégzés, az általa állított ellenőrzési kötelezettség teljesítése közben érte-e a baleset. A másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy a baleset időpontját nem percre és órára pontosan kell bizonyítani, hanem a felperesnek azt kellett igazolni, hogy munkavégzés közben következett be a balesete, és nem éjjel, amikor nyilvánvalóan már nem tudta a sötétedés miatt a munkaköri feladatait ellátni. A felperes azt állította, hogy a baleset 15:40 és 16 óra körüli időpontban következett be oly módon, hogy a munkaterület állapotát ellenőrizve egy felbontott területen lépdelt át, amikor egy felfordult kőben elesett és ráesett a karjára. A későbbiekben úgy nyilatkozott, hogy világos volt, ezért emlékszik délutánra. A felek között a vita abból származott, hogy ha 4 órakor következett be a felperes balesete, hogyan lehetséges az, hogy csak 23 óra 32 perckor hívták a mentőket.

[23] A felperes személyes előadásával teljesen egyezően adta elő Tanú4. tanú a történéseket, a másodfokú bíróság szerint a tanú vallomása – az elsőfokú bíróság megállapításával szemben – nem volt önellentmondó. A tanú mindkét meghallgatása alkalmával megerősítette, hogy vagyónörként a baleset napján ő volt szolgálatban. A balesetet nem látta, arról csak annyit tudott elmondani, hogy a felperes valamikor késő délután megjelent az őrbódében és azt látta, hogy nagyon rossz állapotban van. A felperes ekkor elmondta neki, hogy elesett, fájalta a karját és a könyökét. A felperes a tanúval egyezően adta elő, hogy először a felperes nem szeretett volna mentővel kórházba menni, de a tanú észlelte, hogy a felperes nagyon rossz állapotban van, ezért került sor a mentő kihívására. Mindkét tanúvallomás alkalmával a tanú elmondta, hogy nem rögtön hívtak mentőt a felpereshez, hanem a felperes az őrbódében leült, ücsörgött egy darabig, nézték a tévét és csak miután észlelte, hogy a felperes egyre rosszabb színben van, akkor hívott mentőt a felpereshez. Valamennyi idő tehát eltelt azután, hogy a felperes belépett az őrbódéba. A tanú több, mint két év elteltével tett először tanúvallomást, ezért teljesen életszerű, hogy a pontos időpontokra nem emlékezett, miként az is, hogy a második tanúvallomása alatt sem emlékezett konkrét időre. Ekkor is megerősítette, hogy a felperes valamikor délután jelent meg az őrbódében 3, 4 vagy 5 óra lehetett és még világos volt. A másodfokú bíróság szerint a megjelölt időpontok nem állnak ellentétben a tanú korábbi tanúvallomásával, az a késő délutánnak is megfelelt. A tanú megerősítette a felperes azon előadását, hogy megkérdezte a felperestől, hogy hívjon-e mentőt a baleset okán, de a felperes azt mondta, hogy nem kell. Ezt követően ott maradtak az őrbódében és beszélgettek, később azonban zavart és sápadt lett, máshogy viselkedett, mint ahogy megszokott és ekkor hívott mentőt. Ő azt állította, hogy este hívták a mentőt, akkor már sötét volt.

[24] A másodfokú bíróság szerint a felperes azt valóban nem tudta bizonyítani, hogy 15 óra 40 perckor történt a baleset, de ennek nem is volt a perben relevanciája. Tanú4. tanúvallomása és az eset összes körülménye igazolja a munkaviszonnyal való összefüggést, azt, hogy a felperest munkavégzés ideje alatt még a nappali órákban érte a baleset. Mindez megállapítható a felperes munkaköri feladatai, munkavégzése, munkaideje és Tanú4. tanúvallomása alapján. A baleset napján a felperes munkaköri feladatai közé tartozott a dolgozók beengedése, az építési munkálatok felügyelete, az alperesi telephely tisztán

tartásának biztosítása. A felperes munkaköri feladatait „rugalmas” munkaidőbeosztásban látta el, több tanú is megerősítette, hogy hétvégén is este 6-7 óráig dolgozott, de a munkaszerződésben is 18.00 óra szerepel a munkaidő végeként. A felperes munkavégzését a munkáltató nem felügyelte, a felperes a munkaköri feladatok elvégzéséhez szükséges időtartamot – ésszerű keretek között – maga határozta meg. Tanú4. tanúvallomásaiban megerősítette a felperes azon előadását, hogy nappal, a délutáni órákban történt a baleset, ekkor a felperesnek még ellenőrzési kötelezettségei voltak. A felperes a biztonsági őrnek jelezte a balesetet. Bizonyított, hogy nem rögtön, hanem közelebbről meg nem határozható idő elteltével, amikor a felperes állapota rosszabbá vált, akkor hívták ki a mentőket. A másodfokú bíróság szerint a bizonyítékok megszakítás nélküli láncolata alátámasztja a munkaviszonnyal való összefüggést.

[25] A munkaidő és a munkavégzés ellenőrzésének elmulasztásán túl a másodfokú bíróság az alperes terhére értékelte, hogy elmulasztotta az Mvt. 64. § és az Mvt. végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet szerinti jogszabályi kötelezettségét: az alperes a balesetet nem vizsgálta ki, az események haladéktalan feltárása, és a sérülés időpontjának, helyszínének, jellegének, rövid tényállásának megállapítása végett annak ellenére nem intézkedett, hogy Tanú5 pár nappal a balesetet követően értesült a felperes sérüléséről és erről tájékoztatta az ügyvezetőt is. A munkaképtelenséggel járó munkabalesetet az alperes a tudomásra jutását követően haladéktalanul nem vizsgálta ki és a kivizsgálás eredményét munkabaleseti jegyzőkönyvben nem rögzítette. Az alperes jogi álláspontja tévesen az volt, hogy nem munkaidőben történt a baleset, a nyilatkozatra rávezette, hogy a felperes „az adott időpontban jogellenesen tartózkodott a baleset helyszínén”, ezért nem tett eleget a jogszabályi kötelezettségének. Ennek folytán a baleset pontos idejének utólagos tisztázására a peres eljárásban az időmúlásra tekintettel már nem volt mód. Az alperes a baleset idejének olyannyira nem tulajdonított jelentőséget, hogy az általa kitöltött 2015. július 30-i nyilatkozatban rögzítette, hogy a sérülés négy órákor következett be, és annak idejét csak utóbb, a perben vitatta. A másodfokú bíróság szerint önmagában e nyilatkozattal szemben az alperes is bizonyíthatta, hogy mégsem négy órákor következett be a baleset, annak üggyöntő jelentősége nem volt. Az ugyanakkor lényeges körülmény, hogy az alperes felróható mulasztása miatt maradt el a baleset körülményeinek és pontos idejének kivizsgálása.

[26] Önmagában az, hogy az orvosi dokumentációban a felperes elmondása folytán éjjeli baleset szerepel és csak 23 óra 32 perckor hívták ki a mentőket, nem cáfolja a munkaviszonnyal való összefüggést. Az orvosi dokumentáció a felperes elmondásán alapul, aki a baleset következtében a mentő kiérkezésekor zavart, bizonytalan volt, eszméletvesztés merült fel. Ezért nem volt jelentősége annak, hogy a sérülés folytán zavart felperes a késő éjjeli, illetve hajnali órákban pontosan milyen időpontot határozott meg a vizsgáló orvosnak a baleset idejét tekintve. A felperes arra is hivatkozott, hogy a zárójelentés javítását kérte, de arra már nem volt mód és ezen előadása is életszerű volt.

[27] Az, hogy a per adatok, a szimptómák és a laborértékek alapján az igazságügyi orvosszakértő meg tudja-e állapítani a baleset időpontját, orvosi szakkérdés. A szakértő erre

nemleges választ adott. Ugyanakkor kizárólag a felperes elmondását rögzítő orvosi dokumentáció alapján mégis állást foglalt a baleset idejében, ami így nem volt orvosi szakkérdés, az bizonyítási kérdés volt, melynek értékelésére, mérlegelésére és megítélésére a bíróság hivatott. Ezért a szakértői vélemény baleset időpontjára vonatkozó megállapítását a másodfokú bíróság mellőzte a bizonyítékok közül.

[28] A peres eljárás során az alperes ugyan általános hivatkozásokat tett magáncélú munkavégzésre, azt állítva, hogy a felperes lakókocsit vitt a telephelyre, amelyet fel kívánt újítani, de konkrét tényállítást nem tett és a meghallgatott tanúk sem tudtak nyilatkozni magáncélú munkavégzésről sem általában, sem a baleset napján.

[29] Az elsőfokú bíróság a 7.M.188/2017/5. számú végzésben tájékoztatta arról is a feleket, hogy az alperesnek kell bizonyítania a mentesülése alapjául szolgáló állításokat, tehát, hogy a kárt az ellenőrzési körén kívül eső olyan körülmény okozta, amellyel nem kellett számolnia és nem volt elvárható, hogy a károkozó körülmény bekövetkezését elkerülje vagy a kárt elhárítsa, illetőleg, hogy a kárt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta. Ezzel összefüggésben fel is hívta a feleket megfelelő határidő tűzésével, hogy bizonyítékaikat és bizonyítási indítványait terjesszék elő. Az alperes a mentesülés vonatkozásában bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, bizonyítékot nem nyújtott be. Az alperes az Mt. 166. § (2) bekezdés a) és b) pontjában foglaltakat nem bizonyította, a bekövetkezett baleset nem minősül az ellenőrzési körén kívül esőnek, mert az a munkahelyen munkaidőben, munkavégzés során következett be. Az alperes azt sem bizonyította, hogy a kárt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta volna, a munkahelyen a közlekedési utak biztonságos kialakítása az alperes feladata, aki ezen köztelezettségét elmulasztotta, de a felperes munkavégzését nem is irányította, ellenőrizte.

[30] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a régi Pp. 253. § (2) bekezdése tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét a jogalap tekintetében megváltoztatta és a Pp. 213.§ (3) bekezdése alapján hozott közbenső ítélettel megállapította, hogy az alperes teljes kártérítési felelősséggel tartozik a felperes 2015. június 7-én bekövetkezett munkahelyi balesetéért.

[31] Az elsőfokú bíróság eltérő jogi álláspontja folytán a kárösszegezés tekintetében nem foglalt állást, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 213.§ (3) bekezdése szerint eljárva a követelés összegére vonatkozó tárgyalás folytatása érdekében az iratokat az elsőfokú bíróságnak visszaküldte.

Záró rész

[32] A közbenső ítélet elleni fellebbezést a Pp. 233. §-a kizárja.

Budapest, 2021. június 08.

dr. Vajas Sándor s.k.
dr. Kovács Edit s.k.
a tanács elnöke
bíró

dr. Kulisity Mária s.k.

előadó bíró